

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2019
Institution	Kolding HF og VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Claus Rossen
Hold	NdaA129 og NdaA329s

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Kommunikation
Titel 2	Fortællingens forvandling
Titel 3	Barok, oplysningstid og romantik
Titel 4	Kortfilm og spillefilm
Titel 5	Retorik og argumentation
Titel 6	Skriftlige opgaver og opgavegenrer
Titel 7	Det moderne gennembrud
Titel 8	Dokumentar
Titel 9	Medier og journalistik
Titel 10	Modernismer Realismer
Titel 11	Værklæsning
Titel 12	Nyeste tid
13	Repetition og eksamenstræning

Titel 1	Kommunikation
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet</p> <ul style="list-style-type: none"> - TV-reklame for Gillette, 1989 ("The best a Man can get") - Reklame for Compeed (i <i>Alt for Damerne</i> nr. 18, 3. maj 2005) - Reklame for Tryg "Giv din tryghed videre" (https://kortlink.dk/s6y7) - "Ved Betinas konfirmation" (s. 10) i <i>Det sproglige i dansk</i>, 2005 - "Hvis du er fan, er det også dit ansvar!" (s. 11-13) i <i>Det sproglige i dansk</i> - Carsten Norton, Jan Søgaard m.fl.: "Her brugte de Kirstens dankort" (Ekstrabladet, 3. januar 2012) - "Andreas og Sebastian snakker om musik" (s. 17-18) i <i>Det sproglige i dansk</i> - "Andreas og Sebastian snakker om musik" (s. 17-18) i <i>Det sproglige i dansk</i> - Af "Bekendtgørelse af Lov om hunde" (s. 19-20) i <i>Det sproglige i dansk</i> - Uddrag af et interview fra Go' morgen Danmark mellem Anne-Grethe Bjarup Riis og Susanne Møller den 16.2.2011 (http://kortlink.dk/qzzk) - Uddrag af SKAM: - Sæson 2, afsnit 1, 17:50-20:30 (https://kortlink.dk/udup) - Sæson 2, afsnit 2, 4:10- 6:58 (https://kortlink.dk/uduq) - Uddrag af Blinkende lygter (klippet om "den syge høne") (https://www.youtube.com/watch?v=CO3LwBKxAkM) - Casper Christensen og Frank Hvams bidrag til "Knæk cancer" (https://www.youtube.com/watch?v=2_igdZt1CN0) <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <p>"Kommunikation" og "Mundtligt og skriftligt" (kap. 1 og 2) i <i>Det sproglige i dansk</i> (teoribogen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om dialogskik, samarbejde, høflighed og facework i <i>Håndbog til dansk</i> (uddrag af kap. 4.12 "Kommunikationsanalyse") af Ole Schultz Larsen
Omfang	34 lektioner á 45 minutter
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 2	Fortællingens forvandling
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folkevisen ”Harpens Kraft” • Folkevisen ”Ebbe Skammelsøn” • Folkeeventyret ”Askepot” • Folkeeventyret ”Kong Lindorm” • H.C. Andersen: ”Tinsoldaten”, 1838 • Karen Blixen: ”Ringen” fra <i>Skæbne-Anekdoter</i>, 1958 • Charlotte Weitze: ”Villy”, 1999 <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om:<ul style="list-style-type: none"> o Middelaldersamfundet o Genretræk for folkeviser o Genretræk for folkeeventyr
Omfang	26 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feudalsamfund og hierarkisk verdensopfattelse • Trylleviser og ridderviser • Syrebadsteknik i folkeviser (stereotype karakter- og miljøbeskrivelser, ubestemt tid og sted, formelsprog, simpel handling, enkelt sprog, dialog mellem højst 2 personer af gangen) • Ekspansionsteknik i folkeviser (gentagelser, gentagelser med variation, detaljerede beskrivelser) • De episke love i folkeeventyr (gentagelser og talmagi, formelsprog, ubestemte tids- og stedsangivelser, stereotype personer, kun de nødvendige personer indgår, modsætningsstrukturer) • Hjemme – ude – hjem • Aktantmodellen
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 3	Barok, oplysningstid og romantik
Indhold	Primærtetekster i kompendiet for forløbet: <ul style="list-style-type: none"> - Kingo: <i>Far verden farvel</i> - Kingo: <i>Hierte-Suk</i> - Holberg: <i>Epistel 91</i> - Holberg: <i>Jeppé på hjerget</i> - Oehlenschläger: <i>Der er et yndigt land</i> - H C Andersen: <i>Klokken</i> - Grundtvig: <i>Langt højere bjerge</i> - Aarestrup: <i>Nordekspeditionen</i> - Aarestrup: <i>Paa Sneen</i> - Blicher: Præludium af <i>Trækfugle</i> Teori i kompendiet for forløbet: <ul style="list-style-type: none"> - Kapitel 3 om barokken i <i>Litteraturhistorien på langs og tværs</i> - Om oplysningstiden i Sørensen og Rangvid <i>Brug litteraturhistorien</i> Dansk lærerforeningen 2014 - Kapitel 5 om romantik i <i>Litteraturhistorien på langs og tværs</i>
Omfang	30 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	Periodernes og genrernes særlige kendetegn
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, mundtlige fremlæggelser

Titel 4	Kortfilm og spillefilm
Indhold	<p>Primærttekster:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pål Sletaune: <i>"Eating Out"</i>, 1994 • Mathieu Ratthe: <i>"Lovefield"</i>, 2008 • Sofie Siboni: <i>"Chicky Red Grill"</i>, 2017 <p>Dertil spillefilmen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nicolai Arcel: <i>En kongelig affære</i> 2012 <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <p>Lærerproduceret materiale om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Filmiske virkemidler - Kortfilmsgenren
Omfang	14 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Billedbeskæring (supertotal, total, halvtotal, halv nær, nær, ultranær) • Asynkron lyd (voice-over, underlægningsmusik, effektlyde) • Synkron lyd (reallyd, baggrundsmusik, forstærket reallyd) • Kamerabevægelse (panorering, travelling, tilt, håndholdt, statisk) • Klipning (skjult klipning vs. synlig, fx montageklipning, kontrastklipning) • Kameravinkler (normalperspektiv, frø- og fugleperspektiv) • Lys (high-key og low-key) • Kortfilm og Raskins syv parametre
Væsentligste arbejdsfor- mer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, mundtlige fremlæggelser

Titel 5	Retorik og argumentation
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialdemokratiet: ”Det Danmark, du kender”, 2015 • Kristian Villesen: ”Derfor ser jeg Paradise hotel” (i Information den 13. marts 2010) • Hanne-Vibeke Holst: ”Du er fucking sexistisk, Niarn” (i Politiken den 13. november 2004) • Leder: ”Respekt, dér” (i Politiken den 18. november 2004) • Niarn: ”Jeg er fucking realistisk, Hanne!” (i Politiken den 20. november 2004) • Statsminister Lars Løkke Rasmussens nytårstale 2017 • Sara Omars nytårstale 1. januar 2018 <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om:<ul style="list-style-type: none"> o Det retoriske pentagram o Appelformerne o Toulmins argumentationsmodel o Sproglige virkemidler
Omfang	32 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toulmins argumentationsmodel (påstand, belæg, styrkemarkør, rygdækning, gendrivelse) • Appelformer (etos, logos, patos) • Det retoriske pentagram (modtager, afsender, emne, kontekst, sprog) • Sproglige virkemidler (retoriske spørgsmål, triade, metafor, sammenligning, farvede ord, modsætningspar, gentagelser, intertekstualitet)

Titel 6	Skriftlige opgaver og opgavegenrer
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ole Bornedal: <i>Lektorernes tyranni</i> i Weekendavisen, 17. november 2017 - Deadline den 26. januar 2018. Interview med Dorte Rømer de sidste seks minutter af udsendelsen. <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <p>Lærerproduceret materiale om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommaregler, sætningsled, sætninger, sætningsopbygning og ordklasser. - Øvelser fra dansk.gyldendal.dk - Opgaveformen <i>Den debatterende artikel</i>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	Korrektthed i de skriftlige arbejder
Væsentligste arbejdsformer	Varierede øvelser

Titel 7	Det moderne gennembrud
Indhold	<p>Primærttekster i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henrik Pontoppidan: Isbjørnen, 1887 (værk) • Amalie Skram: uddrag af Constance Ring, 1885 (norsk) • K. Nommels: ”Bidrag til Belysning af Sundhedsforholdene i Almueskolerne paa Landet”, 1882 • Herman Bang: ”Fattigliv”, 1880 • Herman Bang: ”Den sidste balkjole”, 1887 • Diverse malerier fra perioden <p>Teori i kompendiet for forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærerproduceret materiale om:<ul style="list-style-type: none"> o Perioden og teksternes forfattere o Genretræk for realisme og impressionisme
Omfang	10 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kendetegn ved Det moderne gennembrud (kritik af køn, klasse og kirke, urbanisering, industrialisering, sekularisering, demokratisering) • At sætte problemer under debat i litteraturen • Sædelighedsfejden (debat om kønsroller og undertrykkelsen/frigørelsen af kvinder, tre grupper: de traditionelle, de konservative, de moderne) • Realisme og impressionismen
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 8	Dokumentar
Indhold	<p>Primærmateriale i forbindelse med modulet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentarfilmen <i>Rodløs</i> september 2018 (https://www.dr.dk/tv/se/rodloes/rodloes-3/rodloes-1-6) - Dokumentarfilmen <i>Den perfekte Mand</i> december 2015 <p>Teori i kompendiet for forløbet: Lærerproduceret materiale om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentar som sådan - Dokumentarfilm <p>Dertil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opgaveformen <i>Den analyserende artikel</i>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Centrale begreber:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Den observerende dokumentar (flue på væggen) - Den deltagende dokumentar (tilkendegivet subjektive) - Den dybdeborende dokumentar (ønske om at dokumentere og afdække ukendte sammenhænge)
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 9	Medier og journalistik
Indhold	Primærttekster i forbindelse med forløbet: <ul style="list-style-type: none"> - Jannie Rasch Andersen: <i>Alle har ret til børn</i> Læserbrev i BT, 30. maj 1997 - Johannes Jensen: <i>Sådan taler bornholmerne ikke</i> Læserbrev i Århus Stiftstidende 18. juni 1997 - Leder i Berlingske Tidende: <i>Forældre kriminaliseres</i> 29. maj 1997 - Johnnie Hansen: <i>Livsfarlige cykelstier</i> Læserbrev i Ekstrabladet 28. august 2000 - Malene Kjærsgaard: <i>Træt af ecstasy</i> Læserbrev i Ekstrabladet august 2000 - Niels Bjørn og Arne Skak: <i>Det flydende køn</i> Kronik i Politiken, 10. september 2000
Omfang	30 lektioner á 45 minutt4r
Særlige fokus-punkter	Centrale begreber Medie-tidsaldr: orale – (folkeviser fx) håndskriften- (første love- landskabslove fx) bogtrykkets – (masse-udgivelse mulig fx af bibler, tidsskrifter og aviser (offentlighed - samtale mellem mennesker, der ikke kender hinanden) elektroniske tidsalder – radio, tv, film; digitale tidsalder: instant distribution af lyd, billeder, skrift – multimediale). Nyhedsformidling , nyhedsgenrer: artikel, baggrundsartikel, notat (telegram); nyhedsreportage (som at få seeren/læseren til at være der selv). De fem nyhedskriterier og vinkling. Opinionsjournalistik Opinions-genrer: Læserbrev, Klumme, Kommentar, Leder; Pressens rolle i et demokrati. Den offentlige samtale. Grænser mellem offentligt og privat og personligt – mediernes rolle for grænserne.
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 10	Modernismer Realismer
Indhold	<p>Samspil mellem litteratur og samfund Primærmateriale i forbindelse med modulet: <i>Teksteksampler 1900-1945</i> Martin Andersen Nexø: "Lønningsdag – en idyl", 1900 Johannes V. Jensen: "Kongens Fald", 1901, scene med blodbadet i Stockholm Tom Kristensen: "Henrettelsen", 1922 Rudolf Broby-Johansen: "Bordelpige dræber ufødt", 1922 Gustaf Munch-Petersen: "til mine forældre", "menneske", 1932 <i>Teksteksampler 1945 – 1990</i> Martin A. Hansen: "Soldaten og pigen" 1947, novelle Halfdan Rasmussen: "Forureningsvisen", 1971 (Politiken), sang Ditte Cederstrand: "Stjernen", novelle, 1973, Noveller fra 70-erne Michael Strunge: "Natmaskinen", fra: Vi folder drømmens faner ud, 1981 Yahya Hassan: "Yahya Hassan", 2013 Værk</p> <p>Teori til forløbet: "Litteraturhistorien på langs og på tværs", systime, uddrag af kapitel 7 1. "Litteraturhistorien på langs og på tværs", Kapitel 7 (uddrag): <i>Uddrag 1:</i> 7. 1890-2000 Modernisme og realisme https://litthist.systime.dk/?id=p126&L=0 <i>Uddrag 2:</i> Det moderne samfund https://litthist.systime.dk/?id=p169&L=0 <i>Uddrag 3:</i> 1900-tallets stilretninger https://litthist.systime.dk/?id=p170&L=0</p> <p><i>Lærerproduceret materiale</i> Verden 1900-1945 – industrialiseringen af krig, masse mordets opfindelse Verden 1945-1990 - i skyggen af bomben, bevidstheden om den totale tilintetgørelse som hverdags-vilkår Kilde.: Verdenslitteraturhistorien, Gyldendal, 1992; Dansk litteraturhistorie, Gyldendal, 1990</p>
Omfang	30 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Centrale begreber <i>Realismer:</i> kritisk realisme, folkelig realisme, socialistisk realisme. Vores naturlove og vores tids-opfattelse gælder i tekstens univers.</p> <p><i>Modernismer:</i> a) æstetiske- (det smukke ved blodbadet og henrettelsen); b) etiske (det frastødende ved prostitutionen, volden, råheden); eksistentiale litteratur – menneske-lighed motiv og tema (Martin A. Hansen). Tid og sted, årsag-virkning har andre mønstre end ifølge almindelige naturlove.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 11	Værklæsning
Indhold	<p>Primærmateriale i forbindelse med værklæsninger:</p> <p>”Brødre”, Susanne Bier, 2004, krigs konsekvenser for hverdagslivs “En kongelig affære”, Nicolaj Arcel, Historisk fiktions-film, der fortolker oplysningstiden i Danmark ”Yahya Hassan” af Yahya Hassan”, 2013, hybridgenre, digt, selvbiografi ”En Folkefjende”, Henrik Ibsen, 1882, drama, miljø- og politik til debat. ”Føtex søen”, Lone Aburas, 2004, roman, selvbiografisk ”Rodløs”, dokumentar, 2016, Danmark og danskerne i 10-erne; faktabaseret</p> <p>Teori (se også hvert forløb)</p> <p><i>Hver sin Hassan</i>, Niels Lyngsøe, Blogindlæg, 17.okt. 2013 <i>Selvbiografisk litteratur er mere end følelssporno</i>, Connie Bork, 2009, Information</p> <p>Fra: ”Litteraturhistorien på langs og på tværs”: Hvad er et drama, Model til drama-analyse, Dramaet i oplysningstiden 1720-1800 Det realistiske og naturalistiske drama i det moderne gennembrud 1870-90.</p>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Fokuspunkter i værklæsningen har været litteraturen som et barometer for det samfund, den er blevet til i:</p> <p>Hvert værk er blevet undersøgt med henblik på en helbesvurdering for særligt at undersøge:</p> <p>det anderledes ved netop dette værk i forhold til dansk litteratur og dansk litteraturs rolle i det danske samfund – ved værkets udgivelse – og ved læseres brug af værket i dag.</p> <p>Er værket:</p> <ol style="list-style-type: none"> Fornyende i forhold til: genre, tema, motiv, virkemidler, modtagelse? Traditions-opretholdende i forhold til: genre, tema, motiv, virkemidler, modtagelse?
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser

Titel 12	Nyeste tid
Indhold	Primærtetekster i forløbet Jussi Adler-Olsen: <i>Sprækken</i> Krimi-novelle Digte fra Hvedekorn, fundet i <i>Flasher min tranebærmund</i> Ida Holmegaard: <i>En repos</i> Rolf Sparre Johansson <i>Som om dagen</i> Tine Høeg <i>Vinter</i> Caroline Alberte Minor <i>Alhambra</i> Samme <i>Gå ikke glip af</i> Asta Olivia Nordenhoff <i>Et ansigt til Emily</i>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokuspunkter	Centrale begreber Udarbejdelse af dækkende begreber i digtene: omsorg og indignation
Væsentligste arbejdsformer	Selvstudier, drøftelser, diskussion, fremlæggelser